

Medības Latvijā.
Aktuālā situācija un
nākotnes vīzijas.
Likumdošana, ieroču aprīte,
medību organizācija

Jēdzieni un terminoloģija

- ▶ **Medības** - darbību kopums vai atsevišķas darbības, kad, izmantojot medību šaujamieročus, rīkus vai paņēmienus, tiek izsekoti vai meklēti, ķerti, sagūstīti, ievainoti vai nonāvēti medījamie dzīvnieki.
- ▶ **Medniecība** - cilvēku nodarbošanās veids, kas saistīts ar savvaļas dzīvnieku medīšanu.
- ▶ **Medību saimniecība** - dabas resursu apsaimniekošanas sistēma, kas vienlaikus ar medību produkcijas ieguvi nodrošina šo resursu ilgtspējīgu apsaimniekošanu.
 - ▶ Medību resursu ilgtspējīga apsaimniekošana – medījamo dzīvnieku populācijas un apdzīvotās vides un ar to saistīto dabas resursu apsaimniekošana tādā veidā, lai saglabātu medību resursu bioloģisko daudzveidību un atjaunošanās spēju, nodrošinot medību resursus nākamajām paaudzēm, kā arī veicinātu medījamo dzīvnieku aizsardzību, ņemot vērā saimnieciskās, sociālās un vides intereses un neapdraudot dabas aizsardzības pasākumu īstenošanu medījamo dzīvnieku sugu izplatības teritorijā.
 - ▶ saimnieciskā darbība - jebkura darbība par atlīdzību, lai gūtu labumu, ienākumus (piem., preču ražošana, dažādu darbu, pakalpojumu veikšana).
 - ▶ **RENTABILITĀTE! IZAUGSME!**
- ▶ **Medību nozare** - ...
 - ▶ Nozare - Speciālo zināšanu un praktiskās darbības lauks, darbības virziens, ko veido uzņēmumu kopums, kam ir līdzīgas saimnieciskās darbības pazīmes: samērā viendabīgi izgatavojamie ražojumi vai veicamie pakalpojumi, līdzīgas izmantojamās izejvielas, materiāli un tehnoloģiskie procesi, darbinieku profesionālais sastāvs u. c.
 - ▶ **APGROZĪJUMS, IKP, utt.**

Mīti un stereotipi

- ▶ hobijs (medības par hobiju uzskata pat daļa mednieku)
- ▶ izprieca priekš asiņainu piedzīvojumu meklētājiem ar akmens laikmeta intelektu un noslieci uz vardarbību
- ▶ medības nav nepieciešamas, jo dabā notiekošie procesi ir pašregulējoši

Medību jēga un būtība

Medības nodrošina / veicina:

- ▶ **bioloģisko daudzveidību** - nepieļaujot atsevišķām sugām pārmērīgi savairoties un izspiest no dzīves telpas citas sugas (izēdot tās tiešā veidā, likvidējot to barības bāzi vai izmainot vidi)
- ▶ **ekoloģisko stabilitāti** - nepieļaujot dabisko regulācijas mehānismu „ieslēgšanos”, kuru ekstrēmās sekas būtu jūtamas gadu desmitiem
- ▶ **iespēju pastāvēt saimnieciskajām nozarēm** - lauksaimniecībai un mežsaimniecībai ...
- ▶ **personu fizisko drošību** - satiksme, tiešu uzbrukumu draudi.

Medību statuss

▶ Individuālā līmenī

- ▶ hobijs, vaļasprieks, dzīvesveids ... vai pienākums?

▶ Medību likuma izpratnē

- ▶ dabas resursu apsaimniekošanas sistēma, kas vienlaikus ar medību produkcijas ieguvi nodrošina šo resursu ilgtspējīgu apsaimniekošanu

▶ Valsts pārvaldē

- ▶ neatliekams saimnieciskais pakalpojums
- ▶ vitāli nepieciešams populāciju un platību apsaimniekošanas instruments

Tiesiskais regulējums medību jomā

Jautājums:

kurā tiesību aktā rodams pamats medību jomas normatīvajiem aktiem?

Civillikums

- ▶ Saskaņā ar 931.pantu, savvaļas dzīvnieki ir bezīpašnieka manta, kuru var iegūt ar piegūšanu.
- ▶ Pamatojoties uz 935.pantu zemes īpašniekam ir tiesība aizliegt ikvienai svešai personai ķert vai medīt dzīvniekus viņam piederošās zemes robežās, bet aizliegumu pārkāpjot - prasīt no pārkāpēja atlīdzību.
- ▶ 1129. Medību tiesības un šo tiesību izlietošanu nosaka Medību likums.

Medību likums un uz tā pamata izdotie tiesību akti

Medību organizācija un pārvaldība

▶ Stiprās puses:

- ▶ medību resursu daudzveidība, sezona, utt.

▶ Vājās puses:

- ▶ limitēšana, līgumi, iecirkņi, koplīgumi, robežas

▶ Riski

- ▶ disbalanss starp saimnieciskajām, sociālajām un vides interesēm
- ▶ agresīva nekompetence un pārprasta demokrātija
- ▶ starptautisko tiesību aktu regulējuma elastība un atbilstība

▶ Iespējas - *lai arī medību saimniecība nav atsevišķa un patstāvīga nozare, bet blakus nodarbošanās veids*

- ▶ medību saimniecība var darboties kā saimniecība - ekonomiski efektīvi, vienlaikus ievērojot vides un saimnieciskās intereses, ja vien ...
- ▶ mednieks apzinās savu pienākumu, ir pietiekami kvalificēts, izglītots un ar izpratni ne tikai medību jomā, bet arī saistītajās nozarēs, kā arī prot sabalansēt un respektēt citu interešu grupu tiesības

Izaicinājuma jautājumi, par kuriem vēlama konceptuāla diskusija:

- ▶ Kurām sugām objektīvi nepieciešama limitu noteikšana un kādā detalizācijas līmenī?
- ▶ Vai VMD jā rūpējas, lai, piemēram, mežā uzturētos piecpadsmit aļņi uz tūkstoš hektāriem nevis četri? Vai arī VMD funkcija ir nodrošināt visu medījamo sugu esamību tām piemērotajās dzīvotnēs (gan limitēti, gan nelimitēti medījamo) - uzturēt populācijas virs minimālā līmeņa?
- ▶ Vai būtu nepieciešama diskusija par kvalifikācijas prasību noteikšanu personām, kuras vēlas veidot un uzturēt medību iecirkņus (vai saimniecības)?
- ▶ Vai medību iecirkņi vispār ir nepieciešami?
- ▶ Kā un ciktāl procesu digitalizācija ļaus pārveidot esošo praksi?

Šaujāmieroču aprīte

- ▶ Ieroči ...
 - ▶ 2%, 98%, 83%
- ▶ Ieroču aprītes likums
- ▶ Eiropas Savienības Strukturālo reformu atbalsta programmas projekts "**Iekšlietu nozares iestāžu darbības efektivitātes paaugstināšana Latvijā (2.posms)**" jeb (SRAP-2) [2021.gada sākums]

Jautājumi?

PALDIES PAR UZMANĪBU!

Bc.silv. Jānis Bārs

janis.bars@zm.gov.lv

“Wildlife management is interdisciplinary, integrating science, politics, mathematics, imagination and logic.”